

علوم و فنون ادبی ۲

۱- کدام گزینه کاملاً درست بیان شده است؟

- ۱) خواجوی کرمانی چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است و از غزلیات حافظ بسیار تأثیر پذیرفته است.
- ۲) سلمان ساوجی در سرودن مثنوی جمشید و خورشید توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است.
- ۳) تاریخ گزیده و صد پند از آثار معروف حمدالله مستوفی است.
- ۴) بی‌اعتباری دنیا و فناخت پیشگی در شعر ابن یمین، شاعر عصر سربداران مورد تأکید قرار گرفته است.

۲- تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز به همت کدام چهره علمی و سیاسی عصر ایلخانی صورت گرفت؟ نام کتاب تاریخی او کدام است؟

- ۱) عطاملک جوینی - تاریخ جهانگشا
- ۲) رشیدالدین فضل‌الله همدانی - تاریخ گزیده
- ۳) عطاملک جوینی - جامع‌التواریخ
- ۴) رشیدالدین فضل‌الله همدانی - جامع‌التواریخ

۳- توضیح ارائه‌شده در کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) کمال‌الدین اسماعیل اصفهانی و عطار نیشابوری از جمله بزرگانی هستند که در حمله مغول به ایران کشته شدند.
- ۲) در پی حمله مغول، دوستداران فرهنگ و اخلاق اغلب سرخورده و منزوی شدند و به تصوف پناه بردند.
- ۳) با براندازی حکومت عباسی به دست مغولان، زبان و ادبیات فارسی در ناحیه عراق عجم گسترش یافت.
- ۴) با فاصله گرفتن دو جریان ادبی آذربایجان و هندی از «سبک خراسانی»، «سبک عراقی» پدید آمد.

۴- ویژگی‌های زبانی و ادبی چند مورد از ابیات زیر مطابق با سبک عراقی نیست؟

- الف) آب انگور و آب نیلوفر / مر مرا از عبیر و مشک بدل
ب) ای پرغونه و باشگونه جهان / مانده من از تو به شگفت اندرا
پ) چنین داد پاسخ که ایدون کنم / که کین از دل شاه بیرون کنم
ت) صید بیابان سر از کمند پیچد / ما همه پیچیده در کمند تو عمدا
ث) چون تو در خاطر خواجه بزدی کوس نزول / دو جهان خیمه برون زد ز دل تنگ مرا
- ۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۵- کدام گزینه درباره نثر سبک عراقی نادرست است؟

- ۱) حاشیه‌نویسی‌های متعددی به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم صورت گرفت. این سادگی نثر همه‌جا یکسان نیست. با این همه نثر ساده این دوره را می‌توان فصیح و بلیغ دانست.
- ۲) در این دوره، برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند؛ نظیر بازگردانی کلیله و دمنه توسط ملاحسین واعظ کاشفی.
- ۳) نثر ساده در اکثر کتاب‌های سبک عراقی جای نثر فنی را می‌گیرد. نثر فنی با سیطره تیموریان بر ایران از بین می‌رود.
- ۴) تاریخ‌نویسی در سبک عراقی به اسلوب ساده رواج می‌یابد، هر چند نمونه‌هایی با نثر پیچیده نیز در میان تاریخ‌های این دوره یافت می‌شود.

۶- «استفاده از استعاره‌های دور از ذهن و سجع‌های متوالی و بی‌روح در نثر سبک عراقی» از نتایج کدام گزینه است؟

- ۱) توجه خاص به صنایع ادبی و درخشش استعدادهای بزرگ در این دوره
- ۲) جایگزینی صنایع ادبی کم‌ارزش به جای تفکر و عدم درخشش استعدادهای بزرگ
- ۳) پرهیز از ظاهرسازی و تصنع در شعر و درخشش استعدادهای بزرگ در این دوره
- ۴) توجه داشتن به تفکر و تعمق و عدم درخشش استعدادهای بزرگ

۷- تقطیع هجایی مصراع کدام بیت به شکل زیر است؟

« ---U / ---U / ---U / ---U »

- ۱) این با که توان گفت، که در عین بلندی / دست قدرم کرد به ناگاه نگوئسار
- ۲) برانید برانید که تا باز نمانید / بدانید بدانید که در عین عنایید
- ۳) چو موم از انگبین از عیش خود دورم کند آنگه / چو شمع و شکر در آتش و در آب بگدازد
- ۴) شب‌های فراق را آخر سحری باشد / وین ناله شب‌ها را روزی اثری باشد

۸- نمودار هجایی بیت زیر کدام است؟

«آدمی پیر چو شد حرص جوان می‌گردد / خواب در وقت سحرگاه گران می‌گردد»

- ۱) ---U---UU---UU---U---U
- ۲) ---UU---UU---UU---U---U
- ۳) ---UU---UU---UU---U---U
- ۴) ---UU---UU---UU---U---U

۹- علامت هجایی کدام مصراع از چهار بار «---U» ساخته شده است؟

- ۱) با یکی افتاده‌ام کاو بگسلد زنجیر را
- ۲) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد
- ۳) نیست تو را هیچ به سویم نظری
- ۴) آن‌جا که باید دل به دریا زد همین جاست

۱۰- کدام گزینه با بیت «جمله معشوق است و عاشق پرده‌ای / زنده معشوق است و عاشق مرده‌ای» هم‌وزن نیست؟

- (۱) هر که او از هم‌زبانی شد جدا / بی‌زبان شد گرچه دارد صد نوا
(۲) برگ عیشی به گور خویش فرست / کس نیارد ز پس، تو پیش فرست
(۳) آن‌چه جاهل دید خواهد عاقبت / عاقلان بینند اول مرتبت
(۴) گفت ای موسی دهانم دوختی / وز پشیمانی تو جانم سوختی

۱۱- وزن واژه‌های بیت مقابل در کدام گزینه آمده است؟ «تا کرمت راه جهان برگرفت / پشت زمین بار گران برگرفت»

- (۱) مفتعلن مفتعلن مفتعلن
(۲) مفتعلن مفتعلن فاعلن
(۳) مفعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن
(۴) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۱۲- وزن بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟

«گر تیغ خواهد از ز خور، از بدر بر سازد سپر / گر قیصری اندر گذر از زنگ ما از زنگ ما»

- (۱) شمه‌ای از داستان عشق شورانگیز ماست / این حکایت‌ها که از فرهاد و شیرین کرده‌اند
(۲) اشک دوان هر سحری از دلم آرد خبری / هیچ‌کسی راز دلم خود خبری می‌نشود
(۳) چه کند چرخ فلک را چه کند عالم شک را / چو بر آن چرخ معانی مهش انوار تو دارد
(۴) با عقل خود گر جفتمی، من گفتنی‌ها گفتمی / خاموش کن تا نشنود این قصه را باد هوا

۱۳- در کدام بیت، سه «تشبیه بلیغ» و یک «تشبیه گسترده» به‌کار رفته است؟

- (۱) آرزوی آتش غم بابت پروانه‌سان / همچو شمع بزم عشرت تا سحر بیدار باش
(۲) در قیامت چو سر از خاک لحد بردارم / گرد سودای تو بر دامن جانم باشد
(۳) زلف او دام است و خالش دانه آن دام و من / بر امید دانه‌ای افتاده‌ام در دام دوست
(۴) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

۱۴- در کدام بیت، «تشبیه فشرده» به‌کار نرفته است؟

- (۱) تا دور از آن لب شکرین همچو نی شدیم / ترجیع‌بند ناله بُود بند بند ما
(۲) تو همچون گل ز خندیدن لب با هم نمی‌آید / روا داری که من بلبل چو بوتیمار بنشینم
(۳) غافل از حق نشود روح به ویرانه جسم / سیل هر جا که بود روی به دریا دارد
(۴) ما سپر انداختیم، گردن تسلیم پیش / گر بکشی حاکمی، ور بدهی زینهار

۱۵- در ابیات زیر چند «تشبیه» وجود دارد؟

الف) فغان که شمع‌صفت زین بهار نومیدی / ندید کس گل انجام بر سر آغاز
ب) در تنگنای خانه گردون هلال‌وار / خواهی سرت به سقف نیاید خمیده رو

- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۱۶- در کدام بیت، بیش‌تر از سایر ابیات از «مجاز» استفاده شده است؟

- (۱) چون که تو دست شفقت بر سر ما داشته‌ای / نیست عجب گر ز شرف بگذرد از چرخ سرم
(۲) دفتر فکرت بشوی، گفته سعدی بگوی / دامن گوهر بیار بر سر مجلس بیار
(۳) همه مستی خلق از ساغر و پیمانه می‌خیزد / مرا دیوانگی زان نرگس مستانه می‌خیزد
(۴) میبخشای بر هر کجا ظالمی است / که رحمت بر او جور بر عالمی است

۱۷- آرایه مقابل در کدام گزینه نادرست آمده است؟

- (۱) سعدی به روزگاران مهری نشسته بر دل / بیرون نمی‌توان کرد الا به روزگاران (کنایه)
(۲) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد / از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران (تشخیص)
(۳) هر کاه شراب فرقت روزی چشیده باشد / داند که سخت باشد قطع امیدواران (تشبیه)
(۴) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران (تضاد)

۱۸- در کدام بیت بر تری مشبه و مشبه‌به در وجه شبه وجود ندارد؟

- (۱) رنگ از عارض گل‌گون تو گیرد لاله / بوی از طره‌ی مشکین تو دارد عنبر
(۲) ای ز لعل لب تو چاشنی قند و شکر / وی ز نور رخ تو روشنی شمس و قمر
(۳) خسرو ملک جمالی تو اندر سخنم / ذکر شیرینی تو هست چو در آب شکر
(۴) گل رو خوب به حسن است ولی دارد حسن / از گل روی تو زینت چو درختان ز زهر (شکوفه)

۱۹- کدام گزینه از نظر نوع معشوق می‌تواند متعلق به سبک عراقی باشد؟

- (۱) چاکران تو ندانند که را باید خواند / نه ز تنهایی، لیکن ز غلام بسیار
(۲) میل شاهان به شراب است و به رود و سرود / میل او باز به علم و به کتاب و اخبار
(۳) بودی که نبودیم و نباشد که نباشی / با ما نه‌ئی از ما نه و مستغنیی از ما
(۴) زینت و قیمت و مقدار جهان را به تو بود / تا تو رفتی ز جهان این سه برون شد یک بار

۲۰- کدام گزینه با تفکرات رایج در سبک عراقی همسو است؟

- (۱) خرد چشم جان است چون بنگری / تو بی چشم شادان جهان نسپری
(۲) هزاران پرده بر قانون عشق است / به هر یک نغمه‌ها ز افسون عشق است
(۳) نخست آفرینش خرد را شناس / نگهبان جان است و آن سه پاس
(۴) کسی کاو خرد را ندارد ز پیش / دلش گردد از کرده خویش ریش

ع
روسی